

„Za novou Prahu“ - výzva k dialogu o rozvoji hlavního města

Author: SF/pb | Published: 07.01.2011

Výzvu mj. podepsali architekti A. Gebrian, E. Jiříčná, J. Kasl, A. Šrámková, historik Z. Lukeš, ředitel GJF D. Merta, designér M. Velčovský a řada dalších. Obec tuzemských developerů mezi nimi reprezentoval pouze Alberto di Stefano. Text výzvy byl včera předán pražskému primátorovi B. Svobodovi a všem pražským zastupitelům.

Signatáři petice vyzývají ke zhodnocení urbanistického a architektonického vývoje Prahy v posledních dvaceti letech s tím, že by v rámci této diskuse měly být identifikovány nejproblematictější kroky - v těchto souvislostech výzva mluví o tušeném či skutečném klientelismu a možném korupčním jednání. Směrem do budoucna pak iniciativa volá po diskusi laické a odborné veřejnosti o budoucnosti města, která by pomohla definovat jeho směr a priority. Petice v těchto souvislostech mluví i o „ujasnění role Prahy“ v urbánní struktuře Evropy i středoevropského regionu. Signatáři navrhuji i opatření systémová, resp. organizační. „Praze chybí instituce, která by odborně garantovala její architektonický rozvoj,“ konstatoval architekt Gebrian. Iniciativa pléduje rovněž za stanovení závazných postupů při rozhodování o výstavbě, mj. o nutnosti vypisování ideových architektonických soutěží pro zástavbu významných lokalit města. „Politická urbanistika už musí zmizet,“ vyjádřil se architekt a někdejší pražský primátor Jan Kasl.

Hned na setkání s novináři v Galerii J. Fragnera, kde byla výzva Za novou Prahu představena, se ale ozvaly i kritické hlasy. „Výzvu jsem nepodepsal, protože je slabá!“ - tak se vyjádřil renomovaný architekt Josef Pleskot s tím, že reálný úspěch podobných aktivit je přímo závislý na získání politické podpory - a protože takovou podporu iniciativa nemá, „nikdo se s námi nebude bavit“. Docentka Radomíra Sedláková zase upozornila na obvyklou krátkodechost takových akcí s odkazem na stejnojmennou akci z dob I. republiky, která zanikla během několika měsíců. Z auditora se také ozval hlas nepřímě zpochybňující profesní prestiž architektů a tudíž i limitovanou možnost získat pro výzvu větší veřejnou podporu. Organizátoři v reakci mj. podotkli, že představitelé pražské ODS i ČSSD opakovaně vyjádřili zájem o dialog, po jakém výzva volá. Podobná iniciativa se podle nich chystá také v Brně a Ostravě.

(Text výzvy a seznam signatářů)

Praha, 6. ledna 2011. Iniciativa ZA NOVOU PRAHU, tvořená zástupci odborné veřejnosti, předkládá primátorovi hlavního města Prahy Bohuslavu Svobodovi a všem pražským zastupitelům otevřený dopis upozorňující na nutnost systémových změn při řešení rozvoje Prahy.

Dosavadní rozvoj Prahy je navzdory všem proklamacím veden převážně krátkodobými a individuálními zájmy části politické reprezentace města. Nejasnosti týkající se přípravy nového územního plánu, vypisování developerských i architektonických soutěží a především rozhodování o změnách využití velkých rozvojových území v nedávné minulosti jsou toho dostatečným důkazem.

Mnohá rozhodnutí se nikdo ani nepokusil obhájit natož srozumitelně vysvětlit. Absence jasně a srozumitelně stanovených pravidel vytváří u Pražanů pocit, že je možné vše a zároveň nic. Tušený či skutečný klientelismus a možné korupční jednání pak vede k letargii a nedůvěře či dokonce principiálnímu odporu občanů vůči záměrům rozvoje města. Výsledkem je namísto moderního a pulsujícího města nezdravý organismus, město nepřiliš přátelské pro své obyvatele.

Jsme přesvědčeni, že tuto atmosféru je nutné co nejdříve změnit. Chceme věřit, že počátek nového volebního období je vždy i příležitostí změnit zavedené pořádky a proto navrhuje pražským zastupitelům zaměřit se na následující kroky, které by podle našeho názoru mohly ke zlepšení situace vést:

1. V širší diskusi se zástupci odborné i laické veřejnosti (urbanisté, architekti, památkáři, developeři, zástupci občanských iniciativ, aktivní občané) **zhodnotit dosavadní rozvoj Prahy mezi roky 1990-2010** s cílem identifikovat nejvíce problematická rozhodnutí. Trvale pěstovat a rozvíjet dialog s širokou veřejností o „jejich“ Praze.
2. Uspořádat **mezinárodní workshopy a diskuse o strategii rozvoje města** za účasti reprezentantů úspěšně se rozvíjejících evropských (většinou i partnerských) měst (Hamburg, Vídeň, Berlín, Kodaň...) s cílem aplikovat maximum použitelných postupů pro budoucí rozvoj Prahy.
3. Ustanovit **nezávislý poradní sbor** ze zástupců odborné veřejnosti s jasně danou kompetencí a funkčním obdobím, který by posuzoval všechny zásadní urbanisticko-architektonické záměry a odborně oponoval koncepční dokumenty.
4. Připravit **systémové změny v městských organizacích odpovědných za plánování jeho rozvoje** tak, aby v jejich čele stáli namísto politicky prověřených manažerů respektovaní odborníci.
5. Pro kontinuitu a udržitelnost dlouhodobého rozvoje města i pro každodenní rozhodování jeho orgánů:
 - § **ujasnit roli Prahy a její dlouhodobé cíle v evropském i střeoevropském kontextu**, její pozici a podmínky pro naplnění těchto cílů, nevyklízet zbytečně prostor dynamicky se rozvíjejícím střeoevropským městům a využít kulturní a intelektuální potenciál Prahy pro posílení její pozice,
 - § **zpřesnit a dodržovat základní principy rozvoje města** v jednotlivých oblastech - velká rozvojová území, dopravní a technická infrastruktura, památková ochrana, limity zastavitelnosti na okraji města apod.,
 - § **stanovit závazné postupy** při naplňování těchto záměrů (jako je například vypisování architektonických ideových soutěží na významná území sloužící ke stanovení regulativů a teprve následně území parcelovat pro jednotlivé developery atd.),
 - § **cílevědomě podporovat a rozvíjet kvalitní veřejná prostranství** a napomáhat vzniku kvalitní soudobé architektury.

Domníváme se, že jenom srozumitelně definované cíle, jasně stanovená pravidla a kontrola jejich plnění mohou vést k dlouhodobě zdravému rozvoji města. Pouze citlivým přístupem s požadavky nejvyšší kvality a odpovědnosti můžeme propojit staré s novým. Praha patří k nejbohatším regionům Evropy; dokažme tento potenciál využít k tomu, aby Praha byla příkladně se rozvíjejícím moderním evropským městem - podpořme naději na možnou změnu, která by mohla vyvést Prahu ze stávající, dlouhodobě neudržitelné situace.

Richard Biegel - historik umění, jednatel Klubu Za starou Prahu, vysokoškolský pedagog

Jakub Fišer - architekt, člen Dozorčí rady Nadace české architektury

Adam Gebrian - architekt, vysokoškolský pedagog

Pavel Hnilička - architekt

Jan Jehlík - architekt, vysokoškolský pedagog

Eva Jiříčná - architektka

Jan Kasl - architekt, primátor Prahy 1998-2002

Radek Kolařík - architekt, vysokoškolský pedagog, člen SR Nadace české architektury

Petr Kratochvíl - teoretik a historik architektury, vysokoškolský pedagog

Petr Lešek - architekt, Projektil Architekti

Zdeněk Lukeš - architekt, historik architektury

Miroslav Masák - architekt, vysokoškolský pedagog

Dan Merta - historik umění, ředitel Galerie Jaroslava Fragnera

Irena Murray-Žantovská - historička architektury, ředitelka sbírek RIBA, Londýn

Jiří Musil - sociolog, vysokoškolský pedagog

Martin Peterka - architekt, místopředseda České komory architektů

Alberto di Stefano - developer, architekt, majitel galerie Futura

Čestmír Suška - sochař

Alena Šrámková - architektka, vysokoškolská pedagožka

Yvette Vašourková - architektka, Centrum pro středoevropskou architekturu

Maxim Velčovský - designér

Josef Vomáčka - publicista, galerista

Zdeněk Zavřel - architekt, děkan fakulty architektury ČVUT

Antonín Žižkovský - dopravní inženýr

+

Hana Hegerová - zpěvačka

07.01.2011 08:35, SF/pb